

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 7.9.2022
Sayı : 3662

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/09/2022 11:21
Sayı: E-120.10-1075427

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlık hakkı ihlalleri başta olmak üzere yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesi doğrultusunda; sağlık sorunlarının tespiti ve tedavilerin hızla uygulanabilmesi için cezaevlerinde alınacak önlemlerin belirlenebilmesi, fizyolojik/psikolojik rahatsızlıkları olduğu gerekçesiyle tahliye taleplerinin değerlendirilebilmesi için kişilerin hastalık teşhisinin yapılabilmesi, hastalığı olanların gerekli tedaviyi alması, intihara meyilli olduğu tespit edilenlere yapılması gerekenlerin tespit edilebilmesi; bulaşıcı hastalıkların cezaevlerinde yayılmasının ve sağlığı tehdit etmesinin önüne geçilebilmesi amacıyla hijyen, beslenme, havalandırma, ısınma vb. sorun alanlarının her cezaevi için ayrı ayrı tespiti yapılarak alınabilecek önlemlerin belirlenebilmesi ve bu doğrultuda ceza infaz kurumları başta olmak üzere kurumların kapasitelerinin artırılması için gerekli çalışmalar yapılması; temelde hükümlü ve tutukluların sağlık hakkına erişimlerinin sağlanması ve yaşam haklarının ihlal edilmemesi için gerekli çalışmalar yapılması ve bu konularda gerekli olan mevzuat değişikliklerinin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

[Signature]
Ali Hacılar HAKVERDİ
ANKARA

[Signature]
Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

[Signature]
Neli Aygün
İSTANBUL

[Signature]
Burhanettin Bulut
Adana

[Signature]
Nurhayat Altınok
BURSA

[Signature]
Orhan Sener
Adana M.Y.

[Signature]
Müsel ALBAN
muğla Mv.

[Signature]
Veli Ağbaba
Malatya Mv.

[Signature]
Ökan GAZANCI
Edirne Mv.

[Signature]
Alpay Antmen
Mersin

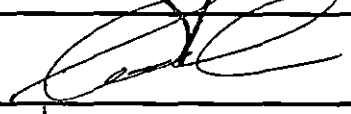
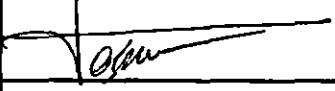
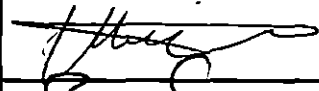
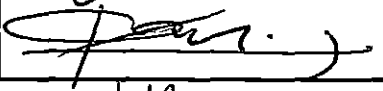
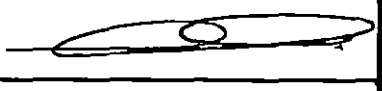
[Signature]
CENGİZ GÖKEÇEL
MERSİN Mv.

[Signature]
Utku Gökör
Edirne Mv.

[Signature]
Onural Adipoğlu
İST. Mv.

3642 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Korı BEKO	İzmir MV	
Nervet İNSAL	Ankara MV	
Gamze TAŞCIER	Ankara MV.	
Ulas Karasu	Sivas MV	
Süleyman Bilbul	Aydın MV.	
Yunus Emre	İstanbul MV.	
Nihat YEŞİL	Ankara MV.	
Kamil Okyay SINDIR	İzmir MV.	
Yıldırım KAYI	Ankara MV.	
Muhammed ERKİK	Gaziantep MV.	
Hüseyin Yıldız	Aydın	

GEREKÇE

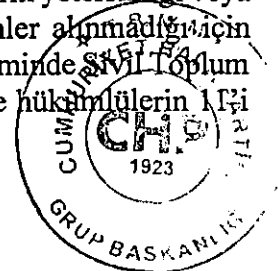
Koronavirüs pandemisi ile birlikte cezaevlerinin kapasitesi konusu ciddi anlamda gündeme gelmiş yapılan infaz düzenlemeleri ile Ceza İnfaz Kurumlarında (CİK) oluşabilecek sağlık hakkı ihlallerinin önüne geçilebilmesi amaçlanmıştır. Buna rağmen Avrupa Konseyi'nin raporlarına yansıyacak seviyede kalabalık olan Türkiye'deki ceza infaz kurumları; gün geçtikte kapasitelerinin daha çok üstüne çıkmakta ve dolayısıyla tutuklu/hükümlülerin sağlık ve ciddi durumlarda yaşam haklarının ihlaline yol açabilmektedir.

Sağlık hizmetlerinin ücretsiz sağlanması ve yasal statüleri fark etmeksizin herkese bu hizmetin ayrımcılık yapmadan sunulması gerekmektedir. Yaşam hakkı en temel haktır. Sağlık hakkı ise yaşam hakkına bağlı olan en önemli haklardandır. Cezaevlerindeki aşırı kalabalıklaşma, yetersiz koşullar, hijyen hizmetlerinin sınırlılığı, sağlıklı gıdaya ve yeterli besine erişim, doyurucu öğünlerin olmaması, kantinlerde farklı sağlık sorunları yaşayanlara hitap eden ihtiyaç olan ile ilgili yaşanan problemler, sağlık sorunlarından ayrı düşünülemez.

CİK'lerde yeterli sayıda doktor/sağlık personeli bulunmaması, sağlık sorunlarının teşhis ve tedavisinde gecikmelerin kalıcı hasarlara yol açabilmesi, sağlık sorunları yaşayan hükümlü veya tutukluların sağlığa erişim engelleriyle karşılaşması, hastane sevklerinde yaşanan zorluklar, geciken randevular, kelepçeli muayene konusundaki uygulamalar, bir cezaevinden bir başka cezaevine değişen bazı tedbirler, tarafımıza farklı ceza ve tevkif evlerinden ulaşan mektuplarda gündeme getirilmektedir. İdarenin keyfiyetine bağlı bazı düzenlemelerin hak ihlallerine sebep olduğunu belirten hapishanedeki tutuklu/hükümlüler, sorunlarının kamuoyu gündemine getirilmesini, heyetlerin yerinde inceleme yapmasını, TBMM çatısı altında komisyon oluşturularak hak ihlallerinin araştırılmasını talep etmektedirler.

Tedavi ve sağlık hakkı, hapishanelerdeki tutuklu/hükümlüleri de kapsayacak şekilde, 2015 tarihli Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları(NelsonMandelaKuralları), 1982 tarihli "BM Tıbbi Etik İlkeler", 1988 tarihli "BM Herhangi Biçimde Alıkonulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması için İlkeler Manzumesi", 1990 tarihli "Mahpusların Islahı için Temel İlkeler" ve 1990 tarihli "Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kuralları" ile güvence altına alınmıştır. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Cezaevi Kuralları hakkında (2006) 2 No'lu Tavsiye Kararı'nın 40. maddesinde tutuklu/hükümlülerin yasal statülerine bakılmaksızın, kapatılmamış kişilerle eşit standartta sağlık hakkına erişim imkanının sağlanmasının gerekliliğinden bahsetmiştir.

Lozan Üniversitesi tarafından Avrupa Konseyi için yürütülen SPACE 1 projesi kapsamında hazırlanan. Annual Penal Statistics on Prison Populations for 2020 ismi ile 08.04.2021 günü yayınlanan rapordaki istatistiklere göre; Türkiye'nin genel cezaevi kapasitesi 233.194 kişi olup; cezaevinde bulunan kişi sayısı 297.019'dur. Kişi sayısı olarak Rusya'nın ardından ikinci sırada olan Türkiye, cezaevinde bulunan kişi sayısının nüfusa oranında ise ilk sıradadır. Pandemi dönemi ile birlikte cezaevlerinin kalabalığı ile birlikte hijyen önlemleri, dengeli ve yeterli beslenme, destekleyici vitamin benzeri takviyeler ve bağışıklığın güçlendirilmesi gibi konular tekrar gündeme gelmiştir. Her ne kadar infaz düzenlemesi ile birlikte kişi sayısının azaltılması amaçlansa da koronavirüsün yayılmasının önüne geçememiş ve cezaevlerinde buna bağlı ölümler yaşanmıştır. Ayrıca psikolojik tedavilerin yetersizliği veya psikolojik olarak rahatsız olan birinin tespiti açısından da gerekli önlemler alınmadığı için intihar vakaları 2021 yılında da yaşanmaya devam etmiştir. Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nin verilerine göre 2021 yılı içerisinde CİK'te bulunan tutuklu ve hükümlülerin 1.621'i

intihar, 20'si sağlık sebepleri nedeniyle hayatını kaybederken; 4'ünün yaşam hakkı ihlali ise şüpheli veya bilinmeyen sebepler olarak kayda geçmiştir. İnsan Hakları Derneği'nin 01.04.2021 tarihli açıklamasına göre yaklaşık 300.000 tutuklu hükümlünün 604' ağır olmak üzere 1605'inin sağlık sorunu vardır. 31 Mart 2022 tarihi itibari ile Ceza ve Tevkifevleri verilerine göre hapishanelerde 314 bin 502 tutuklu ve hükümlünün bulunduğu, bu sayının her geçen gün arttığı ve geri dönüşü olmayan hasarlar yaşayan hasta tutukluların ve yakınlarının tahliye taleplerinin hak temelli yaklaşımlarla değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan sebepler ile sağlık hakkı ihlalleri başta olmak üzere yaşam hakkı ihlallerinin önlenmesi doğrultusunda; sağlık sorunlarının tespiti ve tedavilerin hızla uygulanabilmesi için cezaevlerinde alınacak önlemlerin belirlenebilmesi, fizyolojik/psikolojik rahatsızlıkları olduğu gerekçesiyle tahliye taleplerinin değerlendirilebilmesi için kişilerin hastalık teşhisinin yapılabilmesi, hastalığı olanların gerekli tedaviyi alması, intihara meyilli olduğu tespit edilenlere yapılması gerekenlerin tespit edilebilmesi; bulaşıcı hastalıkların cezaevlerinde yayılmasının ve sağlığı tehdit etmesinin önüne geçilebilmesi amacıyla hijyen, beslenme, havalandırma, ısınma vb. sorun alanlarının her cezaevi için ayrı ayrı tespitinin yapılarak alınabilecek önlemlerin belirlenebilmesi ve bu doğrultuda ceza infaz kurumları başta olmak üzere kurumların kapasitelerinin arttırılması için gerekli çalışmaların yapılması; temelde hükümlü ve tutukluların sağlık hakkına erişimlerinin sağlanması ve yaşam haklarının ihlal edilmemesi için gerekli çalışmaların yapılması ve bu konularda gerekli olan mevzuat değerliklerinin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

